

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології
Філологічний факультет
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»
Кафедра романо-германської філології**

МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**25 травня 2022 р.
м. Полтава**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології
Філологічний факультет
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»
Кафедра романо-германської філології**

МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

25 травня 2022 р., м. Полтава

Полтава
2022

Редакційна колегія:

Шаравара Тамара, проректор з науково-педагогічної роботи і перспективного розвитку Полтавського державного аграрного університету, доктор історичних наук, професор, голова редакційної колегії;

Дорогань-Писаренко Людмила, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавського державного аграрного університету, кандидат економічних наук, професор;

Сизоненко Наталія, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філологічних наук, доцент;

Дедушно Алла, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філологічних наук, доцент;

Матвієнко Леся, старший викладач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат педагогічних наук;

Мокляк Оксана, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філологічних наук.

Затверджено до друку вченою радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 7 від 03.05.2022 р.).

УДК 81 : Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. 008 : 316.74 М 74 матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 25 травня 2022 р.). Полтава : ПДАУ, 2022. 286 с.

До збірника ввійшли тези доповідей докторів, кандидатів наук, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів, подані до організаційного комітету III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика».

У збірнику висвітлено актуальні проблеми репрезентації національно-мовної картини світу; діалогу національних культур (лінгвокультурологічний, лінгвокогнітивний, етнолінгвістичний та літературознавчий аспекти); соціокультурної та психологічної парадигми міжкультурного спілкування, теорії та практики перекладу в контексті міжкультурної комунікації; представлено інноваційні технології викладання української та іноземних мов.

Для науковців, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти ступенів вищої освіти бакалавр, магістр.

Тексти доповідей публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів, наведені факти та статистичні дані відповідають автори, а також наукові керівники (для студентів та аспірантів).

© ПДАУ, 2022

© Автори статей, 2022

ЗМІСТ

I. НАЦІОНАЛЬНО-МОВНІ КАРТИНИ СВІТУ: ВЕРБАЛЬНА І НЕВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ

- Березняк Вікторія**
ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЛЬГЕЛЬМА ФОН ГУМБОЛЬДТА 14
- Воловик Лариса, Ісай Валерія**
АСПЕКТИ ТА ШЛЯХИ ДОСЛІДЖЕННЯ СЛОВОТВОРЕННЯ І ТЕРМІНОТВОРЕННЯ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ 16
- Воскобойник Валентина**
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ 19
- Галицька Олена**
ЄВРОПЕЇЗМИ В СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ 22
- Гнідець Максим**
МОВА ЯК ОСНОВНИЙ СКЛАДНИК КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 25
- Гончаренко Софія**
РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІОЛІНГВІСТИКИ 28
- Горбенко Євгенія, Іотова Ірина**
СПЕЦИФІКА НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В АРАБСЬКІЙ КУЛЬТУРІ 32
- Дедушно Алла, Шаравара Тамара**
ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ МОВЛЕННЄВИХ АКТИВ ЗАКЛАДУ 34

- Дейна Людмила**
«Я-ОБРАЗ» ЯК УОСОБЛЕННЯ ЦІННІСНОГО ВИМІРУ МОВНОЇ
КАРТИНИ СВІТУ ЩОДЕННИКАРЯ 37
- Залужна Ольга, Кривенька Аліна**
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ
ВЖИВАННЯ ОЦІННОЇ ЛЕКСИКИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ОБРАЗІВ
ПЕРСОНАЖІВ У СУЧАСНІЙ ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ (НА
МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Б. БРУКСА «БОНІ ТА КЛАЙД: ІСТОРІЯ
КОХАННЯ») 41
- Ковальчук Єлизавета**
DIE SPRECHAKTE DER ZURÜCKWEISUNG IM ROMAN «DER
PROZESS» VON FRANZ KAFKA 44
- Куліченко Алла**
ТІЛО ЛЮДИНИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ 48
- Ланова Ірина**
КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ СУЧАСНИХ ЗМІ 50
- Лукаш Наталія**
СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНІ ФУНКЦІЇ ПОРІВНЯЛЬНИХ ЗВОРОТІВ
У РЕЧЕННЯХ ІЗ ПРЕДИКАТАМИ КІЛЬКОСТІ 53
- Матвєєва Наталя**
ДВОМОВНІСТЬ У КОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРІ КИЄВА 56
- Мізіна Ольга**
ВИКОРИСТАННЯ НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ СПІЛКУВАННЯ В
РОБОТІ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ 60
- Павлюк Олена**
ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ОПОЗИЦІЇ «СВОЇ – ЧУЖІ» В ПОВІСТІ
А. ГАВАЛЬДА L'ÉCHARRÉE BELLE 64
- Полових Анна-Марія**
МЕХАНІЗМИ ПРОДУКУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ
ЯВИЩ COVID-19 У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ 68

Савицька Тетяна, Маджар Наталія ІНТОНАЦІЙНА ВИРАЗНІСТЬ ПЕДАГОГА ЯК ЗАСІБ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ	71
Свинаренко Наталія, Добрунова Людмила ПРО ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ГУМАНІТАРНУ СПІВПРАЦЮ	75
Сизоненко Наталія НОВІ МЕНЮОНІМИ В ЗАКЛАДАХ ХАРЧУВАННЯ М. ПОЛТАВИ: МОТИВИ НОМІНАЦІЙ	79
Царьова Ірина ДИСКУРС ВІЙНИ: ВЖИВАННЯ ЛЕКСЕМИ <i>ВІЙСЬКОВИЙ</i>	83
Юрковська Майя ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО ЕФЕКТУ В ГЕТЕРОГЕННИХ ТЕКСТАХ АНГЛОМОВНИХ АНІМАЦІЙНИХ КОМЕДІЙ НА ОСНОВІ ВЗАЄМОДІЇ ВЕРБАЛЬНИХ ТА НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ	85
Яковлюк Христина THE VALUE OF INDIVIDUAL PREFERENCES IN A PROCESS OF CONTEXT-FREE MEANING PREDICTABILITY	87
II. ДІАЛОГ НАЦІОНАЛЬНИХ КУЛЬТУР: ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ, ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ, ЕТНОЛІНГВІСТИЧНИЙ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ АСПЕКТИ	
Богиня Лариса, Кушпіль Наталія, Овчаренко Оксана УРАХУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ У ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	92
Вечерок Ольга, Трусова Людмила, Скальська Світлана ВПЛИВ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ НА РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ МАРОККО	96

Дядченко Ганна УРАХУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ПРЕДСТАВНИКІВ РІЗНИХ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ СПІЛЬНОТ У ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ	99
Kobzar Iuliia, Mokliak Oksana SATIRE IN DER LYRIK VON JURA SOYFER	102
Купенко Олександра LINGUISTIC MEANS OF GENDER EXPRESSION IN ENGLISH	105
Малик Валентина МОЖЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	108
Мандрика Ярина ОМОНІМІЯ В ЛЕКСИЧНІЙ МІКРОСИСТЕМІ «ФАУНА» СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	112
Мелешко Анастасія ПРАКТИЧНЕ ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВО ПОЛТАВЦЯ ВОЛОДИМИРА СТЕПАНЮКА	115
Мелешко Віра МИСТЕЦЬКА ПРЕСА ЯК ОДИН ІЗ СЕГМЕНТІВ СУЧАСНОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ	119
Rakhno Mykhailo, Ruslana Shramko PARTICIPLE II / VERBOID AS A VERBAL REALIZER OF SUBJECT STATE AND ATTITUDE PREDICATE IN THE NATIONAL LINGUAL WORLD-IMAGE OF THE BRITISH AND THE UKRAINIANS (BASED ON JANE AUSTEN'S NOVELS)	122
Савицька Тетяна, Мікос Ірина РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	125

Склярова Ірина
ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРУ ПРИКМЕТНИКІВ У НІМЕЦЬКІЙ
МОВІ 129

Тарасова Наталія
СИМВОЛИ ТРАГІЧНОГО В РОМАНІ ЖОЗЕФА БЕДЬЄ «ТРИСТАН ТА
ІЗОЛЬДА» 133

Тюріна Каріна
ТРАКТУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ОСКАРА УАЙЛЬДА В
КОНТЕКСТІ РОМАНУ «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ» 137

Шевченко Дарина
СЕМАНТИКО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИСЛОВЛЮВАНЬ ЗІ
ЗНАЧЕННЯМ ПОДЯКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ 141

ІІІ. СОЦІОКУЛЬТУРНА ТА ПСИХОЛОГІЧНА ПАРАДИГМИ МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ

Владимирова Валентина, Шевченко Олена
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ
БІЛІНГВАЛЬНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ В УМОВАХ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР 145

Ільченко Алла
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В
ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ 149

Красота Олена
ПАМ'ЯТЬ ТА ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТИ
ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ 152

Максименко Надія
ЕЛЕМЕНТИ ПРОГРАМИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ АДАПТАЦІЇ
ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ 156

Matviienko Lesia

LINGUISTIC CHARACTERISTICS OF DIPLOMATIC DOCUMENTS OF THE UNITED NATIONS 159

Мацькевич Вікторія, Ленчук Тетяна

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН 161

Нагачевська Світлана

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНИ ЗДОБУВАЧАМ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ, ЩО НАВЧАЮТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ 164

Silchuk Olesia, Mehmet Ersin Birsen

FORMATION OF MULTICULTURAL VALUES OF TOURISM STUDENTS IN THE PROCESS OF VOCATIONAL TRAINING OF ISKENDERUN TECHNICAL UNIVERSITY 167

Stepanov Andriy, Lisna Tetiana

KOMMUNIKATIVE SOZIOLINGUISTISCHE KOMPETENZ IM FREMDSPRACHENUNTERRICHT ALS MITTEL DER INTERKULTURELLEN KOMMUNIKATION 170

Хоренко Володимир, Царьова Ірина

CURRENT ISSUES OF COMMUNICATION DEVELOPMENT IN THE PROFESSIONAL ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES: THE 21ST CENTURY 174

Цар Іванна

МОВНА БІОГРАФІЯ ЄЗИДКИ-КИЯНКИ ЯК ПРИКЛАД МОВНОЇ АДАПТАЦІЇ ПОЛІЛІНГВА В УКРАЇНІ 178

IV. ПЕРЕКЛАД У КОНТЕКСТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Бандолько Катерина

ЕМФАТИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ ВИГУКУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД 183

- Галицька Олена, Микулинець Ольга**
ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМІВ У СУЧАСНОМУ
НІМЕЦЬКОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ **186**
- Данилюк Людмила, Торба Оксана**
ВЖИВАННЯ АБРЕВІАТУР У СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ
СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ **189**
- Заливчий Ігор**
APPLICATION OF ELEMENTS OF DISTANCE LEARNING IN
PREPARATION OF FUTURE TRANSLATORS **192**
- Івахненко Антоніна**
ВІДТВОРЕННЯ В ПЕРЕКЛАДІ ДІАЛЕКТИЧНОГО МОВЛЕННЯ (НА
ПРИКЛАДІ «ПРИГОД ТОМА СОЙЄРА») **194**
- Колесник Олександра**
ТРУДНОЩІ ПІД ЧАС УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ **197**
- Король Лариса**
МІЖКУЛЬТУРНІ АКЦЕНТИ БІОГРАФІЧНОЇ САМОРЕФЛЕКСІЇ
ПЕРЕКЛАДАЧА ІВАНА БАБИЧА **200**
- Лоза Яна**
OVERCOMING LINGUISTIC AND CROSS-CULTURAL BOUNDS IN
THE TRANSLATION OF HUMOUR **204**
- Michalik Martyna, Matviienko Lesia**
FEATURES OF THE TRANSLATION OF ACCOUNTING TEXTS **207**
- Панченко Олена**
ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ РЕАЛІЙ У
ПЕРЕКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЮ **209**
- Перова Світлана**
СТАН ВІТЧИЗНЯНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО І
ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ ПЕРЕКЛАДАЧІВ **213**

Рябокінь Наталія

ВЖИВАННЯ АБРЕВІАТУР У СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

217

Травіна Анастасія

ШЛЯХИ ПЕРЕДАЧІ ІДІОСТИЛЮ АВТОРА В ПЕРЕКЛАДІ

220

V. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНОЇ МОВ

Борщовецька Валентина

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З
ОБОВ'ЯЗКОВОГО КОМПОНЕНТА «ПРАКТИЧНА ФОНЕТИКА
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

224

Варнавська Інна

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ І ФАКТОРИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ
НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

226

Грицкевич Поліна

НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ, ВИКОРИСТОВУЮЧИ МЕТОД
СУГЕСТИВНОГО ВІДКРИТТЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДІЛОВОЇ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ

230

Кулішенко Людмила

КРАЄЗНАВЧІ ЕЛЕМЕНТИ У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК
ІНОЗЕМНОЇ

232

Лещенко Тетяна, Жовнір Марина, Юфименко Вікторія

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ТЕКСТІВ У
КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В МЕДИЧНОМУ ЗВО

234

Лоза Яна

РОЗВИТОК МЕТОДОЛОГІЧНОГО НАВЧАННЯ МОВОЗНАВЧИХ
ДИСЦИПЛІН У ХХІ СТОЛІТТІ

238

Луньова Тетяна

ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ ПЛАТФОРМИ TED TALKS ДЛЯ
ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІНГВІСТИЧНА АНТРОПОЛОГІЯ»
ЗА МЕТОДОЛОГІЄЮ CLIL

242

Liulka Viktoriia, Dedukhno Alla

THE USE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES AS AN
INNOVATIVE APPROACH TO THE TEACHING OF FOREIGN
LANGUAGES

245

Островська Карина

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

248

Перебийніс Юлія

ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ
ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАВОЗНАВЦІВ ДО ІНШОМОВНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ НА ПРОФЕСІЙНУ ТЕМАТИКУ

250

Полєжаєв Юрій

РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК ЗАСОБАМИ ТРЕВЕЛ-
МЕДІАТЕКСТУ

254

Савенкова Олена

СКЛАДНІ ІМЕННИКИ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ ТА СПОСОБИ ЇХ
ПЕРЕКЛАДУ В ТЕКСТАХ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ

256

Сосой Галина, Дейнека Світлана

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ
ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

259

Токуєва Наталія

ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ (ПЕРЕДВИЩА ОСВІТА)

263

Хом'якова Ольга, Нечипоренко Світлана

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ЕКСКУРСІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ ЯК ІНОЗЕМНИХ

267

Черновалюк Ірина

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

272

Шаравара Тамара, Рева Ірина

МЕТОДОЛОГІЧНІ РІВНІ НАВЧАННЯ В ЛІНГВІСТИЧНИХ І
ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИХ АСПЕКТАХ

276

Шевченко Олена, Владимірова Валентина

РОЛЬОВІ ІГРИ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК
ІНОЗЕМНОЇ

281

інформаційних можливостей – активне послуговування дидактичними мультимодальними текстами.

Джерела і література

1. Лещенко Т. О., Жовнір М. М., Асламова М. В. Дидактичний сегмент соціальних мереж в контексті осучаснення формату вишівського викладання мовних дисциплін іноземцям. *Молодий вчений*. 2020. № 7.1 (83.1). С. 93–96.

2. Юфименко В. Г. Медична благодидактика та медіаосвітні технології як новітні чинники розвитку професійної компетентності. *Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика* : матеріали Всеукр. навч.- наук. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 19 березня 2020 р.). Полтава, 2020. С. 269–272.

**Яна Лоза,
здобувач вищої освіти СВО магістр
спеціальності Філологія
(спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська),
Полтавський державний аграрний університет,
Науковий керівник – Алла Ільченко,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Полтавський державний аграрний університет**

РОЗВИТОК МЕТОДОЛОГІЧНОГО НАВЧАННЯ МОВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН У ХХІ СТОЛІТТІ

Зміна соціально-економічних передумов, культурної та моральної першості сучасного суспільства зосереджує нинішню освіту на формування творчої, мобільної, комунікабельної особистості, здатної до саморозвитку й самовдосконалення впродовж усього життя. Відповідно в нашій державі затверджуються стандарти вищої освіти, де визначаються загальні та фахові компетентності, програмні результати навчання, які забезпечували б

гармонійний розвиток особистості, підготовку висококваліфікованого фахівця. Провідну роль серед визначених компетентностей надається комунікативній, оскільки, саме вона, якщо сформована на високому рівні, сприяє подальшому особистісному розвитку майбутніх спеціалістів, успіхові у професійній діяльності та дає змогу стати активним учасником у багатьох соціальних сферах [1]. Формування комунікативної компетентності у здобувачів вищої освіти відбувається у процесі вивчення ними гуманітарних мовознавчих наук, які мають свої предмети дослідження, завдання, зміст, методики навчання та історію розвитку.

Сучасна фаза розвитку формації вищої освіти відзначається пориванням науковців до цілеспрямованого вирішення актуальних проблем і питань забезпечення її рівня і якості за допомогою гуманітаризації. Тому, в контексті нових вимог до організації університетської освіти, у педагогіці з'явилася тенденція до культуротворчості, інноваційних модифікацій.

Культуротворча освіта, за описовою ознакою І. Зязюна, – це освіта з уявленням про гуманістичний тип особистості, яка не лише споживає культурні цінності, але й примножує їх [2, с. 40]. Формування такої особистості невід'ємно пов'язане з гуманітаризацією освіти, зазначає академік. С. Гончаренко відокремлює освітню гуманітаризацію як переорієнтацію її з предметно-змістовного правила навчання на дослідження цілісної картини світу й, насамперед, культурного світу, на формування у молодій людини системного й гуманітарного мислення [3, с. 77]. Зважаючи на глобальність теперішніх трансформацій у сфері освіти, її мобільність й науковість, учені В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Кремень та ін. доводять, що необхідними в навчанні є багатовекторні технології, які, з одного боку, чинили б у межах освітньої сфери, з іншого – забезпечували співдіяння освіти й соціуму, тобто духовної сфери освітнього процесу й духовної сфери суспільства.

Отже, динамічні трансформації, які існують у сучасному суспільстві, ствердження у свідомості громадян раціонального, світоглядного, культуротворчого орієнтирів призводять до вимоги підвищення рівня навчання

майбутніх спеціалістів, зокрема конкурентоздатних спеціалістів філологічного профілю. Відповідно, протягом останніх років спостерігається розвиток ідей до виділення у вітчизняному мовознавстві вказівних лінгвістичних вчень. Зокрема, функційної лінгвістики (А. Загнітко, Т. Космеда, Л. Кравець, Л. Марчук, Л. Мацько, ін.), лінгвістичного тексту (Н. Бойко, А. Загнітко, Н. Кондратенко, Т. Радзівська, С. Чемеркін, ін.), комунікативної лінгвістики (Ф. Бацевич, Г. Почепцов, О. Семенюк, О. Яшенкова, ін.), когнітивної лінгвістики (Ф. Бацевич, О. Селіванова, Л. Синельникова, О. Тараненко, ін.), лінгвістики у гендерному напрямі (М. Брус, Л. Компанцева, Т. Космеда, Л. Саліонович, Л. Ставицька, ін.), прагматичної лінгвістики (Ф. Бацевич, С. Бирик, С. Ігнат'єва, ін.), корпусної лінгвістики (О. Демська, В. Широков, ін.), етнолінгвістики (М. Баган, В. Кононенко, ін.), соціолінгвістики (Л. Масенко, В. Русанівський, Л. Ставицька, Н. Шумарова, ін.). У галузі когнітивно-дискурсивної форми відбувається концептуальне вивчення художнього тексту.

Оскільки ці науки відображають деякі взаємозосереджені й взаємозумовлені явища об'єктивного існування, вони не можуть ізолюватися в навчальному процесі. Тому в процесі навчання студенти здобувають знання, уміння, компетенції та досвід застосування різнопредметної інформації, що надає умови для інтеграції навчальних предметів.

Отже, ознаками дослідження лінгвістичних дисциплін є їх інтеграція, гарантування цілісності знань в науці, зумовлені спільними науковими принципами, поняттями, законами, що здійснюються в різних формах. Виняткової актуальності набуває застосування інтерактивних технологій навчання, особливо case-study (кейс-стаді), методу дослідження конкретних ситуацій, диспутів, мозкового штурму, ін.

Стрімкий розвиток нових засобів комунікації у сфері інформаційних технологій призвів до розробки нового напрямку – комп'ютерної лінгводидактики (В. Бадер, Н. Голуб, М. Бовтенко, Д. Гарцов, А. Манако, Є. Полат, М. Починкова, Л. Струганець, Г. Шелехова, Ю. Шепетко, ін.). Як зауважує В. Бадер, виникнення глобальних і локальних мереж, а також комп'ютерних програм системного,

спеціального й прикладного призначення акцентували виокремлення двох напрямів у комп'ютерній системі навчання мови: власне комп'ютерного навчання та навчання в мережі [4, с. 34]. Це спричинило розробку спеціальних методик, комп'ютерних програмних платформ для учнів і здобувачів вищої освіти.

У зв'язку з інформатизацією у процесі навчання вчителі і викладачі не лише збирають аналітичні деталі програмних засобів, що забезпечують присутність середовища в інформаційній галузі, а й розробляють нові поєднання і сполучення методів, прийомів навчання, які допускають вдосконалення ефективності освіти.

Отже, становлення суспільства в інформаційному напрямі, способи підвищення якості національної освіти та реалізованість компетентнісної парадигми освіти об'єктивізують модернізаційні підходи у навчанні філологів як фахівців в гуманітарній сфері, які будуть мати обширне функціональне поле діяльності і безліч аспектних завдань у галузі дидактичної та теоретичної філології, високоякісна реалізація яких залежить від ступеня їхньої підготовки у закладі вищої освіти.

Джерела та література

1. Ільченко А. М. Теоретичні аспекти комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти в сучасній науковій парадигмі. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. С. 198–204.
2. Зязюн І. А., Сагач Г. М. Краса педагогічної дії. Київ : Укр.-фінський ін-т менеджменту і бізнесу, 1997. 218 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 374 с.
4. Бадер В. І. Електронна лінгводидактика : стан і перспективи. *Educational Pedagogical Sciences (Освіта та педагогічна наука)*. 2012. № 2. С. 34–43.

Тетяна Луньова,
кандидат філологічних наук, доцент
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка

ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ ПЛАТФОРМИ TED TALKS ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІНГВІСТИЧНА АНТРОПОЛОГІЯ» ЗА МЕТОДОЛОГІЄЮ CLIL

Багатогранний потенціал платформи TED Talks здобув широке застосування в освітньому процесі. З одного боку, розвиненою є практика використання презентацій TED Talks під час вивчення англійської мови як іноземної [2; 3 та ін.]. З другого боку, матеріали TED Talks залучаються до вивчення широкого спектру дисциплін у власне англomовному навчальному середовищі [4 та ін.]. Існує й третя царина, у якій TED Talks є важливим освітнім ресурсом – це опанування навчальних дисциплін теоретичного циклу, які вивчаються студентами українських вишів англійською мовою, зокрема за методологією CLIL. Саме до таких дисциплін належить «Лінгвістична антропологія», запроваджена до освітніх програм на факультеті філології та журналістики Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, силабус якої розроблений колективом авторів, згуртованих до співпраці в рамках здійснення проєкту «Розвиток потенціалу підготовки учителів іноземної мови як шлях до впровадження багатомовної освіти та європейської інтеграції України» / «Foreign Language Teacher Training Capacity Development as a Way to Ukraine's Multilingual Education and European Integration» (MultiEd), реалізованого в рамках програми Еразмус+ KA2 Cooperation for innovation and the exchange of good practices – Capacity Building in the Field of Higher Education.

TED Talks презентації мають ряд характерних рис, які дозволяють застосовувати ці ресурси у якості навчального матеріалу і засобу: невелика тривалість (зазвичай 6-18 хвилин, зрідка до 22 хвилин), сфокусованість на одній